

VÁRAKOZÓK JELENTÉSE ELEMZÉS

2017. 07. 01. ÁLLAPOT SZERINT

Várakozások jellemzői

1. táblázat – Várakozók ellátási forma/típus/altípus szerinti megoszlása 2017. június 1-én

Színkód 1: narancs = szakosított ellátások, zöld = alapellátások

Színkód 2: világoskék = nagyszámú várakozó összes várakozóban (cc. >= 500), lila = nagyszámú várakozó 100 férőhelyre számítva (cc. >= 30)

Ellátási forma és típus	ellátás altípus	várakozók száma (fő)	megoszlás összes várakozóban (%)	100 ellátottra jutó várakozók száma (fő)
Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás	Fogyatékos személyek otthona	1610	4,3%	12,2
	Hajléktalanok otthona	214	0,6%	48,0
	Idősek otthona	25 679	68,6%	47,5
	Pszichiátriai betegek otthona	2794	7,5%	33,8
	Szenvedélybetegek otthona	366	1,0%	27,0
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás	Fogyatékos személyek gondozóháza	70	0,2%	23,3
	Hajléktalan személyek átmeneti szállása	715	1,9%	12,9
	Időskorúak gondozóháza	2308	6,2%	73,1
	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	77	0,2%	76,2
	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	21	0,1%	15,3
Lakóotthoni ellátás	Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	219	0,6%	18,1
	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	12	0,03%	3,1
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona	8	0,02%	3,8
	Szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona	2	0,01%	2,3
	Rehabilitációs intézményi ellátás	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	87	0,2%
Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye		57	0,2%	23,2
Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye		21	0,1%	16,4
Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye		51	0,1%	9,2
Támogatott lakhatás	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	381	1,0%	38,2
	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	169	0,5%	42,8
	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére	8	0,0%	3,4
Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás	687	1,8%	0,5
Jelzőrendszeres házi segítségny.	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	674	1,8%	2,4

Közösségi ellátások	Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás	40	0,1%	0,9
	Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás	107	0,3%	2,5
Nappali ellátás	Fogyatékos személyek nappali ellátása	223	0,6%	2,7
	Időskorúak nappali ellátása	141	0,4%	0,4
	Pszichiátriai betegek nappali ellátása	13	0,03%	0,4
	Szenvedélybetegek nappali ellátása	64	0,2%	1,8
Szociális étkeztetés	Szociális étkeztetés	133	0,4%	0,1
Támogató szolgáltatás	Támogató szolgáltatás	330	0,9%	2,8
Fejlesztő foglalkoztatás	Fejlesztő foglalkoztatás	125	0,3%	1,2
Összesen			100,0%	

Nincs jelentős változás a várakozói számokat illetően az elmúlt időszakhoz képest a szolgáltatások többségében. Az elmúlt havi visszacsúszás után a korábbi hónapokban megismert várakozói számok és arányok tértek vissza a szolgáltatási igények megoszlásaiban. Mindez alátámasztja az elmúlt hónapban tett megállapítást, miszerint az ekkor regisztrált adatokat és azoknak a megszokott értékektől való eltéréseit nagyrészt a jelentésemaradások számlájára írhatjuk. Ezek az ingadozások világosan mutatják, milyen nagy szerepe van az adatok megoszlásának alakulásában a jelentéstételnek, vagy éppen azok elmaradásának. Bár a fő tendenciákra nincsenek jelentős hatással, egyes szolgáltatások várakozói értékeit jelentősebben befolyásolhatják a hiányzó értékek. Ezért is lenne fontos látnunk, milyen lenne az összkép akkor, ha minden szolgáltatás megtenné a jelentési kötelezettségét, amire eddig még nem volt példa.

Mindezek mellett azonban olyan változásokat is láthatunk a táblázatban, amely mögött egyéb (nem csupán jelentési hajlandósággal összefüggő) ágazati hatásokat kell feltételeznünk. A házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatások elmúlt két hónapban látott kiugró értékei visszaálltak a korábbi szintre. Ugyanez történt a szociális étkeztetés és a támogató szolgáltatás tekintetében, ahol az elmúlt két-három hónapban jelentős várakozói szám emelkedést láthattunk, és amely most a néhány hónappal ezelőtti szokásos értékekre állt vissza.

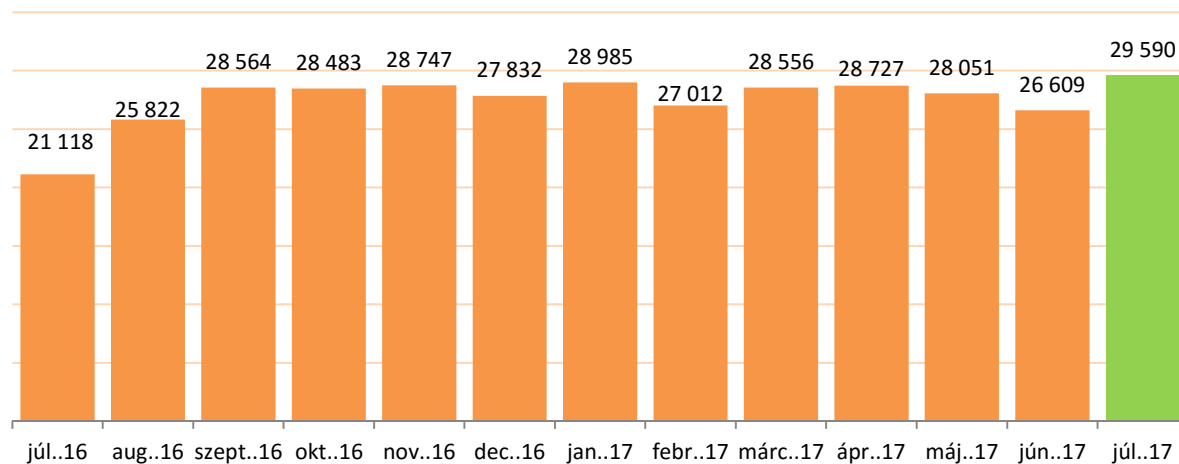
Fajlagos mérőszámok alapján is hasonló a helyzet. A szolgáltatások értékei a jelentők számának emelkedésével visszaálltak a korábban megszokott mértékekre. A támogató szolgáltatás és a szociális étkeztetés szolgáltatásoknál ugyanakkor jelentősebb változást regisztráltunk. A szolgáltatásokra várakozók aránya a szolgáltatásban részesülők között jelentősebben emelkedett az elmúlt hónapokban, a mostani időszakra viszont a korábbi szintre esett vissza. A változás okát nem tudjuk (sem a növekedés, sem a csökkenés nem magyarázható a jelenlegi adatok alapján).

2. táblázat – Taj-azonosítóval és Taj nélkül regisztrált várakozók számának alakulása 2017. február – 2017. július

Várakozót jelentők	2017. febr. fő	2017. márc. fő	2017. ápr. fő	2017. máj. fő	2017. jún. fő	2017. júl. fő
Taj-azonosítóval	33 507	34 773	36 818	35 555	32 355	36 126
Taj-azonosító nélkül	955	934	716	696	721	1060
Összes várakozó ¹ (Taj ismétlődésekkel)	34 462	35 707	37 534	36 251	33 076	37 178
Tényleges várakozók (Taj ismétlődések nélkül) ²	27 012	28 556	28 727	28 051	26 609	29 590

E hónapban új csúcstól ért el a várakozók száma. A várakozói jelentéstétel tavaly májusi bevezetés óta egyetlen hónapban sem volt még példa arra, hogy a várakozók tényleges száma átlépje a 29 ezres határt. Az idősoros kimutatáson jól látszik, hogy eddig mindössze egy olyan hónap volt az elmúlt 13 jelentéstételi időszak alatt, amikor a tényleges várakozók száma megközelítette a 29 ezret (2017 januárja – lásd 1. ábra). Ahogy arra sem láttunk példát, hogy a Taj-azonosító nélküli várakozók száma az ezres határt haladja meg. Mindez ugyanakkor nem a jelentő szolgáltatók számának emelkedésével áll összefüggésben (lásd később), hanem inkább az egyes szolgáltatásokban megjelenő várakozók száma nőtt kisebb mértékben.

1. ábra – Tényleges várakozók számának alakulása (2016. július – 2017. július – fő)

¹ Összes várakozó alatt mindazokat értjük, akik Taj-azonosítóval vagy Taj nélkül lettek regisztrálva a jelentési rendszerben adott időpontban. Ebben az esetben figyelembe vesszük, hogy egy várakozó több helyre adott be igényt, ennek megfelelően több helyre számoljuk be, lévén több helyen jelentkezik, mint várakozó.

² Tényleges várakozók – Taj-azonosítóval vagy e nélkül rögzített várakozók, de személyenként csak egyszer számolva, figyelmen kívül hagyva, hogy az illető hány helyre adott be igényt. A Taj-azonosítóval nem rendelkezők esetén a többszörös igényléseket nem tudjuk figyelembe venni, mivel egyedi azonosító híján ezt nem ismerjük.

3. táblázat – Jelentések összesített jellemzői (2017. február – 2017. július)

Jelentések típusai szolgáltatók szerint	2017. febr. db.	2017. márc. db.	2017. ápr. db.	2017. máj. db.	2017. jún. db.	2017. júl. db.
Taj-t vagy e nélkül jelentett	1356	1428	1616	1626	1298	1472
nincs váraozót jelentett	3924	4125	4381	4233	3778	4326
nem jelentett	2414	2156	2137	2046	2839	2120
összes szolgáltató³	7694	7709	7871	7925	7915	7918
jelentő szolgáltatók	5280	5553	5997	5859	5076	5798
jelentők aránya	68,6%	72,0%	76,2%	73,9%	64,1%	73,2%

Az elmúlt hónapban regisztrált csökkenés után a jelentők számának emelkedésével ismét a szolgáltatások közel háromnegyede tett jelentést a váraozói létszámairól. Ezzel együtt a jelentők aránya elmarad az eddig regisztrált legmagasabb értéktől, amikor a jelentésre kötelezett szolgáltatók négyötöde jelentett (2016. október). Az elmúlt hónaphoz képest azonban közel 10%-pontos emelkedést figyelhetünk meg.

Ahogy korábban utaltunk rá, az elmaradó jelentések nagyban befolyásolják a váraozói igények pontos feltérképezését. Még egyetlen hónapban sem tett minden szolgáltató jelentést, sőt vannak szolgáltatók, akik az elmúlt 13 hónapban egyszer sem, vagy csak kis számban jelentettek.

³ A szociális szakosított és alapellátásban szolgáltatást nyújtók, kivéve falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, utcai szociális munka. Lásd 1993. évi III. törvény 20. § (5) pontja.

Idősek otthonaiban tapasztalható területi különbségek

E havi elemzésünkben azt vizsgáljuk meg, vannak-e, és ha igen, milyen különbségek fedezhetők fel az idősek otthona ellátások között megyénként, esetleg mutatnak-e a különbségek valamilyen területi összefüggést. Ha megnézzük, megyénként mekkora a várakozók száma, illetve ezt összevetjük a férőhelyek számával, jól látható differenciákat látunk kirajzolódni.

4. táblázat – Idősek otthonaira várakozók és férőhelyek megyei megoszlása

Megyék	várakozók száma	férőhelyek száma	100 főre jutó várakozók száma	rorsor 100 főre jutó várakozók szerint
Somogy	606	2288	26,5	1
Békés	1160	3835	30,2	2
Pest	1808	5903	30,6	3
Nógrád	340	1010	33,7	4
Jász-Nagykun-Szolnok	859	2459	34,9	5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1327	3717	35,7	6
Fejér	838	2138	39,2	7
Hajdú-Bihar	1034	2621	39,5	8
Veszprém	806	1840	43,8	9
Csongrád	1112	2442	45,5	10
Bács-Kiskun	1363	2911	46,8	11
Borsod-Abaúj-Zemplén	1660	3506	47,3	12
Komárom-Esztergom	748	1480	50,5	13
Vas	667	1298	51,4	14
Tolna	883	1551	56,9	15
Baranya	1534	2660	57,7	16
Budapest	4584	6927	66,2	17
Zala	1196	1663	71,9	18
Heves	1307	1687	77,5	19
Győr-Moson-Sopron	1847	2098	88	20
Összesen	25 679	54 034	-	-

A táblázatban halványzölddel jelöltük a nyugat-magyarországi megyéket, illetve sárgával kiemeltük Budapestet és Pest megyét mint centrumterületeket. Karakteresen kiemelkedik az ország nyugati része e mátrix alapján. Rangsor alapján jól látszik, hogy a húszas lista második felében egyértelműen az ország nyugati felén elhelyezkedő megyék dominálnak, mindössze három nem nyugati megye kapott helyet a fajlagos értékek alapján legtöbb várakozót felvonultató megyék között, ami mindössze 30%-a a második tizes klaszternek. Míg az ország keleti felén megyei bontásban 26 és 45 fő közötti várakozó jut átlagban 100 ellátottra, addig a nyugati részen 47-88 fő, vagyis a különbség jelentős. Az összes várakozó 61,5%-a vár a felső tízbe tartozó megyék egyik vagy másik intézményébe való bekerülésre, míg az alsó tíz megyében lévő intézményekbe csupán 38,5%. Ezek alapján elmondható, hogy a nagyobb várakozói igények idősek otthonaiba bekerülésre Nyugat-Magyarországon jelennek meg nominálisan és arányokat tekintve egyaránt.

Összefoglalás

1. Ellentétben az előző jelentési időszakokkal, a korábbi hónapokra jellemző jelentési arányokat regisztráltunk e hónapban, a jelentésre kötelezettek mintegy háromnegyede tett jelentést a várakozói létszámadatairól ismét.
2. A várakozók tényleges száma az eddigi legmagasabb értéket érte el, meghaladta a 29 ezret, illetve a Taj-azonosító nélküli várakozók esetén az ezret.
3. Jelentős változást nem mértünk az összes szolgáltató viszonyában az előző hónapokhoz képest, miközben néhány szolgáltatás esetén az elmúlt két-három hónapban mért emelkedő értékek visszaestek korábban regisztrált mértékekre (különösen támogató szolgáltatás és szociális étkeztetés esetén).
4. Jelentős területi különbségek mérhetők az idősek otthonaira várakozók között. Az e szolgáltatásra várakozók többségében az ország nyugati felén található valamely intézménybe szeretnének bejutni (nominálisan és fajlagos értékek alapján egyaránt). A különbség fajlagos értékek alapján különösen jelentősnek mondható.